

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 2437
Tarih: 28.01.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

“2559 Sayılı Polis Vazife Ve Selahiyet Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Pervin BULDAN
BDP Grup Başkanvekili
İğdır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	-İşleri -İnsan Haklarını İnceleme			
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih: 07 Şubat 2013		E. No: 2/198		
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
28 Ocak 2013
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARSIV HİZM. DAŞKANLIĞI
28 Ocak 2013
No : 176951

GENEL GEREKÇE

Polisin silah kullanma yetkisini düzenleyen 2559 Sayılı, Polis Vazife Ve Salahiyetleri Kanunu'nda, 2007 yılında yapılan değişiklik ile polisin silah kullanma yetkisi genişletilmiş, dolayısıyla yeni düzenleme, keyfi silah kullanımını arttırarak bu güne kadar 28 i gözaltında olmak üzere, 128 kişinin ölümüne neden olmuştur. Üstelik bu insanlar “dur” ikazına uymamak gibi çok sıradan gerekçelerle öldürüldükleri gibi yakınları tarafından açılan dava süreçleri ve sonuçları toplum vicdanını yaralayıcı biçimde seyretmiştir. Yetkilerini PVSK'dan alarak yaşam hakkını ihlal eden, polis memurları, sorumlu tutuldukları cinayetlere ilişkin savunmalarda “görevimi yaptım” diyerek bu cinayetleri “adam öldürmenin görevleri arasında olduğu” algısıyla işlediklerini iddia etmişlerdir. PVSK, hem polis memurlarının silah kullanma yetkisini genişleterek vatandaşların yaşam hakkını ihlal etmekte hem de bu kişilerin ailelerini mağdur etmektedir.

Ülkemizde bireylerin, kendi can güvenliklerini korumakla yükümlü memurlar tarafından sıradan gerekçelerle öldürölmüş olmaları kabul edilmez bir durumdur. Kanunlar bireyin güvenliğini ve huzurunu esas alarak yapılmalıdır. Ancak, 128 kişinin, kendi güvenliklerini sağlamakla sorumlu olan devletin memurları tarafından öldürölmüş olmaları, bu kanunun, kişilerin yaşam haklarını korumaktan çok sorunları, güvenlik odaklı çözme zihniyeti ile yapıldığını göstermektedir. Oysaki toplumsal huzur sağlamanın yolu silah kullanma yetkisine sahip memurları aşırı yetkilendirmek değil toplumsal adaleti sağlamaktır. Sonuç itibari ile PVSK güvenliği sağlamak bir yana, tüm vatandaşların can güvenliğini tehdit eder durumdadır. Bu amaçla kanunda yapılacak değişiklik ile polise tanınan ve yaşam hakkının ihlaline neden olan söz konusu yasal düzenlemeler, çağdaş hukuka uygun hale getirilerek yaşam hakkı korunmaya çalışılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile 2559 Sayılı Polis Vazife Ve Selahiyet Kanunu'nun 16.maddesinde yapılan değişiklik ile polisin silah kullanma yetkisini daha sıkı şartlara bağlanarak yaşam hakkı güvence altına alınmıştır.

Madde 2- Yürürlük Maddesidir.

Madde 3- Yürütme maddesidir.

2559 SAYILI POLİS VAZİFE VE SELAHİYAT KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

Madde 1- 04/07/1934 tarihli ve 2559 Sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'nun 16. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Polis, görevini yaparken direnişle karşılaşması halinde, bu direnişi kırmak amacıyla ve kıracak ölçüde zor kullanmaya yetkilidir.

Zor kullanma yetkisi kapsamında, direnmenin mahiyetine ve derecesine göre ve direnenleri etkisiz hale getirecek şekilde kademeli olarak artan nispette bedenî kuvvet, maddî güç kullanılabilir.

İkinci fıkrada yer alan;

a) Bedenî kuvvet; polisin direnen kişilere karşı veya eşya üzerinde doğrudan doğruya kullandığı bedenî gücü,

b) Maddî güç; polisin direnen kişilere karşı veya eşya üzerinde bedenî kuvvetin dışında kullandığı kelepçe, cop, basınçlı su, göz yaşartıcı gazlar veya tozlar, fizikî engeller, polis köpekleri ve atları ile sair hizmet araçlarını, ifade eder.

Zor kullanmadan önce, ilgililere direnmeye devam etmeleri halinde doğrudan doğruya zor kullanılacağı ihtar yapılır.

Polis, zor kullanma yetkisi kapsamında direnmeyi etkisiz kılmak amacıyla kullanacağı araç ve gereç ile kullanacağı zorun derecesini kişinin yaşam hakkını tehdit etmeyecek şekilde somut delillere göre kendisi belirler. Ancak, toplu kuvvet olarak müdahale edilen durumlarda, zor kullanmanın derecesi ile kullanılacak araç ve gereçler kişilerin can güvenliğini tehdit etmemek kaydıyla somut delillere göre müdahale eden kuvvetin amiri tayin eder.

Polis, kendisine veya başkasına yönelik bir saldırı karşısında, zor kullanmaya ilişkin koşullara bağlı kalmaksızın, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun meşru savunmaya ilişkin hükümleri çerçevesinde savunmada bulunur.

Polis;

a) Meşru savunma hakkının kullanılması kapsamında,

b) Başkasının ırz ve canına vuku bulan ve başka şekilde engellenmesi mümkün olmayan bir saldırıyı savmak için,

c) Bedenî kuvvet ve maddî güç kullanarak etkisiz hale getiremediği şiddet unsurlu direniş karşısında, bu şiddet unsurlu direnişi kırmak amacıyla ve kıracak ölçüde, yaşam hakkına zarar vermeyecek ölçülerde silah kullanmaya yetkilidir.

Ancak, bu amaçları gerçekleştirmek için daha hafif yöntemler yetersiz kalmadıkça bu yetki kullanılamaz. Her halukarda, kendisinin veya başkasının yaşamını hedef alan şiddetin maddi unsurlarını herkesin anlayabileceği şekilde

ortaya çıkması durumunda sadece yaşamı korumak için kesinlikle zorunlu olduğu zaman kasten öldürücü silah kullanılabilir.

Polis, yedinci fıkranın (a,b,c) bendi kapsamında silah kullanmadan önce kişiye duyabileceği şekilde "dur" çağrısında bulunur. Kişinin bu çağrıya uymayarak şiddet unsurlarıyla direnişe devam etmesi halinde, önce uyarı amacıyla silahla ateş edilebilir. Buna rağmen kişinin şiddet unsurlu direnişte ısrar etmesi ve ele geçirilmesinin başka bir yöntemle mümkün olmaması halinde ise kişinin sağ yakalanmasını sağlamak amacıyla ve sağlayacak ölçüde silahla ateş edilebilir.

Polisin ateş etmesi ise polisin gördüğü eğitim yapılan ateşin geri dönüşü olmayan vehameti kapsamında orantılı ve ölçülü olmalıdır.

Polis, şiddet unsurlu direnişi kırmak ya da unsurlarıyla birlikte faali yakalamak amacıyla zor veya silah kullanma yetkisini kullanırken, kendisine karşı silahla saldırıya teşebbüs edilmesi halinde, silahla saldırıya teşebbüs eden kişiye karşı saldırı tehlikesini etkisiz kılacak ölçüde ve meşru müdafaa koşulları içinde silahla ateş edebilir.

Madde 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.